

УДК 636.082:636.2(477.44)

Гуцол Н.В., кандидат с.-г. наук, доцент
Вінницький національний аграрний університет

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО СТАДА КОРІВ У ГОСПОДАРСТВІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Показано особливості формування високопродуктивного молочного стада в умовах СТОВ «Писарівка» Ямпільського району. Стадо великої рогатої худоби представлено українською чорно-рябою молочною породою та їх помісей з чорно-рябим голишином. У результаті цілеспрямованої роботи спеціалістів, господарству присвоєно статус Племінної ферми по вирощуванню племінних телиць української чорно-рябої молочної породи. Молочна продуктивність корів у середньому по стаду становить 8104 кг за рік. Впроваджено Державну систему ідентифікації тварин. Схема вигоювання телиць до 6-місячного віку становить 240 кг молока, налагоджено систему вирощування молодняку за концентратного типу з мінімальним використанням незбираного молока. Осіменіння телиць відбувається з живою вагою понад 360 кг. Спосіб осіменіння ректо-цервікальний.

У результаті досліджень встановлено, що для підвищення спадкового потенціалу худоби у стаді з розведення української чорно-рябої молочної породи використовують бугаїв-плідників голишинської породи, які оцінені за поєднаними ознаками їх дочок і є поліпшувачами рівня молочної продуктивності та відтворювальної здатності. Для якісного ремонту стада, що підвищує виробництво молока, забезпечують вирощування ремонтних телиць різного віку тільки від високопродуктивних корів та нетелей.

Відбір корів проводять з врахуванням: типу будови тіла, рівномірності і тривалості лактації, придатності до машинного доїння, кількості надоєного молока і молочного жиру та білка за лактацію, стійкості до захворювань та відтворної здатності. Забезпечують годівлю великої рогатої худоби (від теляти до корови) науково-обґрунтованими раціонами, як зимою, так і літом. Заготовляють кормів не менше 70 ц кормових одиниць на корову в рік.

Системи виробництва і використання кормів економічно обґрунтовані, що підтверджується посівними площами кормових культур та структурою сільськогосподарських угідь господарства і забезпеченням поголів'я великої рогатої худоби необхідними кормами і зниженням витрат на транспортування кормів до місця згодовування і складування.

Ключові слова: українська чорно-ряба молочна порода, високопродуктивне стадо, селекційно-племінна робота, бонітування, молочна продуктивність, нетелі

Табл. 5. Літ. 12.

Постановка проблеми. Не дивлячись на те, що докорінно змінилися економічні умови, в яких функціонує молочне скотарство, головним його завданням, як і раніше, є підвищення продуктивності тварин з одночасним зменшенням витрат праці на виробництво продукції. Виконання цього завдання можливе за рахунок виведення високопродуктивних порід, типів, ліній, родин, стад і навіть окремих тварин. У галузі племінного молочного скотарства першочергового значення набувають селекційно-племінна робота по виведенню худоби з високою потенційною продуктивністю та забезпечення

якісної та збалансованої повноцінної годівлі, удосконалення порідних якостей тварин, зменшення затрат праці та засобів виробництва на одиницю отриманої продукції [1, 4].

Ефективне ведення галузі молочного скотарства визначається результативністю якісного удосконалення наявних масивів вітчизняної молочної худоби, яке ґрунтується на принципах великомасштабної селекції, системного комплексного аналізу, генетико-популяційного моніторингу, моделювання селекційних процесів і спрямоване на підвищення їх генетичного потенціалу [5, 8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування високопродуктивних стад – досить тривалий селекційний процес (не менше 10-12 років), протягом яких змінюється 3-4 покоління тварин. У цей період потрібно зберігати певний науково-обґрунтований напрям селекції для виконання поставлених завдань, втілення якого в життя можливе лише за наявності перспективного плану селекційно-племінної роботи [10].

Селекційна робота у молочному скотарстві спрямована на підвищення молочної продуктивності корів, поліпшення якості та зниження собівартості продукції [11].

На думку багатьох вчених у інтенсифікації молочного скотарства важливу роль відіграє селекційно-племінна робота, що дає змогу планомірно – з покоління в покоління – підвищувати продуктивність тварин на основі застосування добору й підбору, інтенсивного вирощування племінного молодняка, максимального використання бугаїв-поліпшувачів і лінійного розведення, а також забезпечення повноцінної нормованої годівлі [3, 4, 9].

Висока ефективність молочного скотарства в європейських країнах стала можливою тому, що в них в основному завершено перехід на нові економічно обґрунтовані системи виробництва і використання кормів. Суть таких систем полягає у розробленні і впровадженні у виробництво концепції пріоритетних кормових культур і способів заготівлі з них кормів та впровадженні однотипної, впродовж року, годівлі тварин повнораціонними кормовими сумішами [6, 9].

Основними інноваційними технологіями створення високопродуктивних стад і галузі молочного скотарства в цілому є:

- інтенсивне розведення новостворених молочних порід;
- визначення параметрів бажаного типу тварин цих порід;
- максимальне використання генетичного потенціалу голштинської породи;
- використання бугаїв-поліпшувачів;
- використання генетичного потенціалу кращих ліній;
- проведення цілеспрямованого відбору маточного поголів'я за продуктивністю матерів;
- проведення непрямого відбору корів за живою масою та розвитком молочної залози;

- інтенсивне вирощування ремонтного молодняку;
- оптимальний режим відтворення стада;
- роздій корів-первісток;
- прогресивні принципи племінного підбору [2, 11].

Метою роботи було дослідити умови формування високопродуктивного стада та ведення селекційно-племінної роботи у молочному стаді корів української чорно-рябої молочної породи в умовах молочно-товарної ферми СТОВ «Писарівка» Ямпільського району.

Матеріал та методи досліджень. Дослідження проводились на базі молочно-товарної ферми СТОВ «Писарівка» Ямпільського району, шляхом вивчення та аналізу документів племінного та зоотехнічного обліку. За результатами проведених щомісячних контрольних надоїв визначено й проаналізовано такі показники: надій молока (кг), уміст жиру в молоці (%), кількість молочного жиру (кг), уміст білка в молоці (%), кількість молочного білка (кг). За результатами бонітування молочного стада був проведений аналіз породних та продуктивних якостей корів української чорно-рябої молочної породи, аналіз методів відбору та підбору, які використовуються у стаді, визначено генеалогічну структуру стада та умови вирощування й утримання молодняку. Провели лінійну оцінку будови тіла корів згідно з загальноприйнятими методиками у зоотехнії [7, 10, 12].

Результати досліджень та їх обговорення. Стадо великої рогатої худоби представлено українською чорно-рябою молочною породою та їх помісей з чорно-рябим голштином. В результаті цілеспрямованої роботи спеціалістів господарству присвоєно Статус племінної ферми по вирощуванню племінних телиць української чорно-рябої молочної породи. Впроваджена Державна система ідентифікації тварин. Схема випоювання телиць до 6-місячного віку становить 240 кг молока, налагоджена система вирощування молодняку за концентратного типу з мінімальним використанням незбираного молока. Осіменіння телиць відбувається з живою вагою понад 360 кг. Спосіб осіменіння ректо-цервікальний. Молочна продуктивність корів у середньому по стаду становить 8104 кг /рік (табл. 1).

Утримання тварин прив'язно-вигульне, при вирощуванні молодняку у літній період використовуються вигульні майданчики. Годівля повноцінним змішаним раціоном, до складу якого входять традиційні корми (силос, сіно, сінаж, концентрати), а в літній період з використанням зелених кормів.

У господарстві ведуться форми обліку осіменіння, приплоду, контрольних доїнь на базі комп'ютерної програми СУМС «Орсек».

Собівартість тваринницької продукції, яку виробляє СТОВ "Писарівка" планується зменшити за рахунок підвищення генетичного потенціалу тварин, впровадження ефективної технології утримання і годівлі, більш високої організації всього технологічного процесу виробництва продукції.

Таблиця 1

Продуктивні показники розвитку молочного скотарства у господарстві

Показник	Роки			± 2017 р. до 2015 р.
	2015	2016	2017	
Поголів'я великої рогатої худоби, голів	1409	1240	1406	-3
в т.ч.: корови	566	566	566	-
Валовий надій молока, ц	40152	45070	45867	+5715
Надій молока на 1 корову, кг	7093	7963	8104	+1011
Витрати корму, ц корм. од.:				
– на 1 ц молока	0,97	0,77	0,71	-0,26
– на 1 корову	68,6	61	57,6	-11
Реалізовано молока всього, ц	38018	41168	43217	5199
Товарність молока, %	94,4	91,3	94,2	-0,2

За результатами бонітування майже все поголів'я корів і ремонтних телиць було віднесено до чистопорідних тварин і оцінено найвищими бонітувальними класами еліта і еліта-рекорд (табл. 2).

За числом отелень стадо молоде, середній вік корів в отелах становить 2,0, адже лише 31% корів мають 4 отели і старше.

Середня молочна продуктивність корів по стаду у 2017 р. становила 7542 кг та 7941 кг по селекційному ядру за останню закінчену лактацію (табл. 3). Кількість молочного жиру 282,8 і 295,0 кг, відповідно 3,75% і 3,74%. Вміст білка у молоці становив 3,1%.

Прибавка надою по 2-й лактації порівняно з першою щодо стада склала 364 кг, що майже на 5% більше. Порівняно з другою лактацією надій молока по третій лактації дещо зменшився.

Розподіл корів стада за надоями та вмістом жиру у молоці свідчить, що 87,1% корів стада за останню закінчену лактацію мають вміст жиру у молоці 3,7-4,19% та усі корови стада мають вміст білка 3,1-3,39%.

Кількість корів стада що мають ванно-подібну форму вим'я становить 51% та 49% – чашоподібну.

Середня інтенсивність молоковіддачі у корів стада складає 2,18 кг/хв., що характеризує їх добру придатність до машинного доїння.

Таблиця 2

Породний і класний склад стада, голів

Група тварин	Усього пробонітовано	У тому числі розподілено										Записано тварин до ДКПТ	
		за породністю				за класом							
		чисто-породні	покоління				еліта-рекорд	еліта	I	II	некласні	усього	за звітний період
			IV	III	II	I							
Корови	566	551	15	–	–	–	541	22	3	–	–	566	–
Телиці у віці:													
6-12 місяців	131	129	2	–	–	–	83	35	13	–	–	131	–
13-18 місяців	147	143	4	–	–	–	129	10	8	–	–	147	–
Старше 18 міс.	118	117	1	–	–	–	109	–	9	–	–	118	–
Разом	962	940	22	–	–	–	862	67	33	–	–	962	–

Оцінка корів за типом будови тіла показала, що із 566 корів, 97,2% заслуговують оцінки «відмінно», а решта 2,8% – «дуже добре».

Таблиця 3

Молочна продуктивність і жива маса корів за останню закінчену лактацію

Група корів		Усього, голів	Надій, кг	Вміст та кількість				Жива маса, кг
				молочного жиру		молочного білка		
				%	кг	%	кг	
У середньому щодо стада		359	7542	3,75	282,8	3,10	233,8	582
За лактаціями	перша	192	7490	3,76	281,6	3,10	232,2	589
	друга	91	7854	3,73	293,0	3,10	243,5	560
	третя	76	7303	3,75	273,9	3,10	226,4	588
У т. ч. селекційне ядро		265	7941	3,74	295,0	3,10	244,5	579
За лактаціями	перша	153	7758	3,75	290,9	3,10	240,5	588
	друга	75	8128	3,72	302,4	3,10	252,0	558
	третя	37	7938	3,72	295,3	3,10	246,1	586

Показники відтворювальної здатності корів у господарстві показано у таблиці 4.

Аналізуючи таблицю 4 видно, що 163 голови, або 39,6% мають середню тривалість сервіс-періоду та 249 голів, або 60,4% – подовжену тривалість сервіс-періоду, що у певній мірі є характерним для високопродуктивних тварин.

Аналіз вибуття корів із стада показав, що за 2017 р. з молочного стада вибуло 166 корів (з них 76 первісток), що становить 45,8%, в т.ч. 25 голів – через низьку відтворну здатність, решта 141 голова – через захворювання (вимені, кінцівок, гінекологічні та органів травлення).

Таблиця 4

Показники відтворювальної здатності корів

Тривалість сервіс-періоду, днів			Тривалість сухостійного періоду, днів				
ураховано корів, голів	середня	понад 90	ураховано корів, голів	середня	до 51	51-70	понад 70
412	163	249	390	59	128	148	55
Отелилося корів і нетелей, гол.	перебіг отелень, голів		мертвонароджених телят, голів	абортувало, гол.		збереженість телят, %	
	легкий	важкий		нетелей	корів		
698	670	28	28	2	12	93	

Проаналізувавши технологію вирощування ремонтного молодняку у господарстві СТОВ «Писарівка», можемо зробити наступні висновки: із 395 гол. молодняку віком до 6 місяців, вище стандарту породи – 149 гол., або 37,7%, середня їх жива маса становить 165 кг; із 271 голови молодняку віком 6-12 міс., вище стандарту породи – 228 гол., або 81,5%, середня їх жива маса становить 319 кг; а із 153 гол. молодняку віком 12-18 міс., вище стандарту

породи – 150 гол., або 98%, середня їх жива маса становить 451 кг.

Для осіменіння корів молочного стада СТОВ «Писарівка» протягом останніх 10 років використовується сперма бугаїв-плідників різних ліній голштинської породи, зокрема: Маршала-2290977.95, Старбака-352790.79, Чіфа-1427381.62, Елевейшна-1491007.65, Валіанта-1650414.73, Белла-1667366.74, Джоско-Бесна-5694028588.94, Інгансера-343514.77. Продуктивність матерів бугаїв-плідників коливалася в межах від 9928-3,86 до 16085-4,4. Отже, практично усі бугаї-плідники, які використовуються у стаді, походять від матерів з достатньо високою продуктивністю і жирномолочністю.

На сучасному етапі найбільша кількість дорослого маточного стада належить до лінії Маршала, плідники Тойсторі-60372887, Кенні-63285238, Корі-64541632, Фрості-131520543, Долман-60540099. Загальна кількість дочок від них складає 292 гол., в тому числі корів – 135 гол., з них корів-первісток – 49 гол. та 157 гол. – телиці.

У стаді є тварини з найвищою молочною продуктивністю, їх характеристику наведено у таблиці 5.

Найвищу молочну продуктивність мають дочки плідників Парадокса – корова Клякса: надій 11327 кг, жир – 3,65%, білок – 3,1%; Сторма – корова Зозуля: надій – 11049 кг, жир – 3,61%, білок – 3,1%; Хефті – корова Булка: надій 10898 кг, жир – 3,62%, білок – 3,1%; Пеноша – корова Бариня: надій 10915 кг, жир – 3,61%, білок – 3,1%; Тойсторі – корова Черніка: надій – 10100 кг, жир – 3,68%, білок – 3,1%; Аладіна – корова Роза: надій 10477 кг, жир – 3,67%, білок – 3,1%.

Таблиця 5

Корови-рекордистки стада

Кличка та ідентифікаційний номер корови-рекордистки	Кличка та ідентифікаційний номер батька	Лактація	Надій, кг	Вміст та кількість				Жива маса, кг
				молочного жиру		молочного білка		
				%	кг	%	кг	
0500839073 Клякса	134732400С.Д. Парадокс	2	11327	3,65	413	3,10	351	620
0500983839 Зозуля	6820564П.С. Сторм Ет	2	11049	3,61	398	3,10	343	500
0501010863 Булка	138550394Б. Хефті ЕтТв	2	10898	3,62	395	3,10	338	600
0501010939 Бариня	61757669В. Пенош Тв	2	10915	3,61	394	3,10	338	590
0500953848 Черніка	60372887Д. Тойсторі Ет	1	10100	3,68	372	3,10	313	570
0500914213 Веселка	60000320П. Гаррісон Ет	3	10510	3,69	388	3,10	326	585
0500839052 Роза	7317441В. Аладін Ет	3	10477	3,67	385	3,10	325	600

Таким чином, проаналізувавши особливості формування високопродуктивного молочного стада в умовах СТОВ «Писарівка» виявили, що головною метою селекційно-племінної роботи зі стадом української чорно-рябої молочної породи на період 2017-2021 рр. є:

- консолідація стада за основними господарсько-корисними спадковими ознаками на рівні 75-80% умовної частки крові голштинської породи;
- збільшення поголів'я тварин маточного поголів'я до 700 корів;
- підвищення молочної продуктивності корів і доведення її до 10200 кг, в т. ч. за рахунок підвищення генетичного потенціалу на 419 кг за рік;
- підвищення рівня відтворення (до 95 телят від кожних 100 корів);
- інтенсифікація вирощування ремонтного молодняку;
- збільшення числа корів з подовженим (5 і більше лактацій) періодом використання;
- поліпшення структури раціонів, рівня і повноцінності годівлі, технології використання та гігієни тварин.

При цьому необхідно усвідомити, що досягнення надою 10200 кг молока на корову в рік можливе лише при таких умовах: забезпечення міцної кормової бази і організації безперебійної, повноцінної годівлі тварин (заготовляти і згодовувати на кожну корову в рік 70-73 корм.од. і 7,9-8,2 ц перетравного протеїну при оптимальній структурі раціонів); інтенсивного вирощування ремонтного молодняку; максимального використання цінних в племінному відношенні бугаїв-плідників-поліпшувачів; значного покращення відтворної здатності корів для забезпечення виходу телят не менше 95%; застосування ефективної підготовки нетелей і корів до отелу; проведення масового роздоювання всіх новоотелених корів шляхом авансованої їх годівлі в перші 3-4 місяці лактації; цілеспрямованої роботи з кадрами тваринників та систематичного підвищення їх кваліфікації; дотримання всіма працівниками технологічної дисципліни; застосування необхідних ветеринарно-профілактичних заходів по забезпеченню здоров'я тварин; систематичного ведення зоотехнічного і племінного обліку.

Висновки. 1. Щоб підвищити спадковий потенціал худоби у стаді з розведення української чорно-рябої молочної породи використовують бугаїв-плідників голштинської породи, які оцінені за поєднаними ознаками їх дочок і є поліпшувачами рівня молочної продуктивності та відтворювальної здатності.

2. Для якісного ремонту стада, що підвищує виробництво молока, забезпечують вирощування ремонтних телиць різного віку тільки від високопродуктивних корів та нетелей.

3. Відбір корів проводять з урахуванням: типу будови тіла, рівномірності і тривалості лактації, придатності до машинного доїння, кількості надоєного молока і молочного жиру та білка за лактацію, стійкості до захворювань та відтворної здатності.

4. Забезпечують годівлю великої рогатої худоби (від теляти до корови) з

використанням науково-обґрунтованих раціонів, як зимою, так і літом. Заготовляють кормів не менше 70 ц кормових одиниць на корову в рік.

5. Системи виробництва і використання кормів економічно обґрунтовані, що підтверджується посівними площами кормових культур та структурою сільськогосподарських угідь господарства та забезпеченням поголів'я великої рогатої худоби необхідними кормами і зниженням витрат на транспортування кормів до місця згодовування і складування.

Список використаної літератури

1. Басовський М.З. Розведення сільськогосподарських тварин. / М.З. Басовський, В.П. Буркат, Д.Т. Вінничук [та ін.]. – Біла Церква: БДАУ, 2001. – 400 с.
2. Войтенко С.Л. Селекційно-племінна робота у молочному скотарстві. Рекомендації / С.Л. Войтенко, Л.В. Вишневський. – Полтава. – 2013. – 54 с.
3. Гопка Б.М. Селекція сільськогосподарських тварин / Б.М. Гопка, В.П. Коваленко, Ю.Ф. Мельник [та ін.] – К., 2007. – 554 с.
4. Зубець М.В. Генетика і селекція у скотарстві / М.В. Зубець, М.Я. Єфіменко, Ю.П. Полупан. – К.: Логос, 2001. – Т. 4. – 675 с.
5. Ільчук М.М. Функціонування молокопродуктового і м'ясопродуктового підкомплексів в умовах розвитку інтеграції: монографія / М.М. Ільчук, М.М. Рудий. – К.: Нічлава, 2006. – 384 с.
6. Костенко В.І. Селекційна робота у господарствах різних категорій / В.І. Костенко // Агробізнес сьогодні. – 2015. – № 17 (312) – С. 4-5.
7. Костенко В.І. Технологія виробництва молока і яловичини / В.І.Костенко, Й.З. Сірацький, Ю.Д. Рубан. [та ін.]. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 530 с.
8. Кругляк Т.О. Динаміка та прогнозування племінної цінності бугаїв-поліпшувачів. / Т.О. Кругляк // Вісник Сумського національного аграрного університету: науковий журнал: серія «Тваринництво». – Суми, 2014 – 2/1 (24). – С. 57-61.
9. Ладика В.І. Організація та головні напрямки селекційно-племінної роботи в молочному скотарстві Сумського регіону / В.І. Ладика, Л.М. Хмельничий, А.М. Сологуб // Вісн. Сумськ. нац. аграрн. ун-ту. Серія «Тваринництво». – Вип. 2/1 (24), – 2014. – С. 3-10.
10. Мельник Ю.Ф. Практикум з розведення с.-г. тварин / Ю.Ф. Мельник, К.А. Найдено, М.П. Журавель [та ін.] – К. – 2007. – 368 с.
11. Микитюк В.М. Селекційно-племінна робота, як фактор розвитку інноваційних технологій в галузі молочного скотарства поліського регіону України / В.М. Микитюк, М.С. Пелехатий, Л.М. Піддубна // Вісн. Житомир. нац. агроєколог. ун-ту. – 2012. – № 1 (30). – С. 3–20.
12. Хмельничий Л.М. Методика лінійної класифікації корів молочних і молочно-м'ясних порід за типом / Л.М. Хмельничий, В.І. Ладика, Ю.П. Полупан, А.М. Салогуб. – Суми: ТОВ ВВП «Мрія-1», 2008. – 28 с.

References

1. Basovskyi, M.Z., Burkat, V.P. & Vinnychuk, D.T. «et al.» (2001). Rozvedennia silskohospodarskykh tvaryn [Breeding of farm animals]. Bila Tserkva, [in Ukrainian]: BDAU.
 2. Voitenko, S.L., Vyshnevskiy, L.V. (2013) Seleksiino-pleminna robota u molochnomu skotarstvi. Rekomendatsii [Selection and breeding work in dairy cattle breeding. Recommendations]. Poltava, [in Ukrainian].
 3. Нопка, В.М., Коваленко, В.П., Мельник, Ю.Ф. «et al.» (2007) Seleksiia silskohospodarskykh tvaryn [Selection of farm animals]. Kyiv, [in Ukrainian].
 4. Zubets, M.V., Yefimenko, M.Ya. & Polupan, Yu.P. (2001) Henetyka i selektsiia u
-

- skotarstvi [Genetics and breeding in cattle breeding]. Київ, [in Ukrainian]: Lohos.
5. Ilchuk, M.M. & Rudyi, M.M. (2006) Funktsionuvannia molokoproduktovoho i miasoproduktovoho pidkompleksiv v umovakh rozvytku intehratsii: monohrafiia [Operation of dairy and meat products subcomplexes under the conditions of integration development: monograph]. Kyiv, [in Ukrainian]: Nichlava.
 6. Kostenko, V.I. (2015) Seleksiina robota u hospodarstvakh riznykh katehorii [Operation of dairy and meat products subcomplexes under the conditions of integration development: monograph]. Ahrobiznes sohodni – 17 (312), 4-5 [in Ukrainian].
 7. Kostenko, V.I., Kostenko, V.I., Siratskyi, Y.Z., Ruban, Yu.D. «et al.» (2010) Tekhnolohiia vyrobnytstva moloka i yalovychny [Technology of milk and beef production]. Kyiv, [in Ukrainian]: Ahrarna osvita.
 8. Kruhliak, T.O. (2014). Dynamika ta prohnozuvannia plemynnoi tsinnosti buhai-polipshuvachiv [Dynamics and prediction of breeding value of bull-enhancers]. Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu: naukovyi zhurnal: seriia «Tvarynnytstvo» – Sumy National Agrarian University Bulletin: Scientific Journal: Animal Livestock Series (2/1 (24)), (pp. 57-61). Sumy [in Ukrainian].
 9. Ladyka, V.I., Khmelnychi, L.M. & Solohub, A.M. (2014) Orhanizatsiia ta holovni napriamky selektsiino-plemynnoi roboty v molochnomu skotarstvi Sumskoho rehionu [Organization and main directions of breeding and breeding work in dairy cattle breeding of the Sumy region]. Visn. Sumsk. nats. ahrarn. un-tu. Seriiia «Tvarynnytstvo» – Visn. Sumysk. nats. agrarian. un-th animal Livestock Series, vyp. 2/1 (24), 3-10 [in Ukrainian].
 10. Melnyk, Yu.F., Naidenko, K.A., Zhuravel, M.P. «et al.» (2007) Praktykum z rozvedennia s.-h. tvaryn [Workshop on breeding s.-g. animals]. Kyiv. [in Ukrainian].
 11. Mykytiuk, V.M., Pelekhatyi, M.S. & Pidubna, L.M. (2012) Seleksiino-plemynna robota, yak faktor rozvytku innovatsiinykh tekhnolohii v haluzi molochnoho skotarstva poliskoho rehionu Ukrainy [Selection and breeding work as a factor of development of innovative technologies in the field of dairy cattle breeding in the Polissya region of Ukraine] – Visn. Zhytomyr. nats. ahroekoloh. un-tu. – Visn Zhytomyr. nats agroecologist. un-th, № 1 (30), 3–20 [in Ukrainian].
 12. Khmelnychi, L.M., Ladyka, V.I., Polupan, Yu.P. & Salohub, A.M. (2008) Metodyka liniinoi klasyfikatsii koriv molochnykh i molochno-miasnykh porid za typtom [Method of linear classification of cows of dairy and dairy-meat breeds by type] Sumy: TOV VVP «Mriia-1» [in Ukrainian].

АННОТАЦИЯ

УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ВЫСОКОПРОДУКТИВНОГО СТАДА КОРОВ В ХОЗЯЙСТВЕ ВИННИЦКОЙ ОБЛАСТИ

Гуцол Н.В., кандидат с.-х. наук, доцент
Винницкий национальный аграрный университет

Показаны особенности формирования высокопродуктивного молочного стада в условиях ССОО «Писаревка» Ямпольского района. Стадо крупного рогатого скота представлено украинской черно-рябой молочной породой и их помесей с черно-рябым голштином. В результате целенаправленной работы специалистов, хозяйству присвоен статус племенной фермы по выращиванию племенных телок украинской черно-рябой молочной породы. Молочная продуктивность коров в среднем по стаду составляет 8104 кг в год. Внедрена Государственная система идентификации животных. Схема выпойки телок до 6 месячного возраста составляет 240 кг молока, отлажена система выращивания молодняка по концентратному типу с минимальным использованием цельного молока. Осеменения телок проводят с живым весом более 360 кг. Способ осеменения ректо-цервикальный.

В результате исследований установлено, что для повышения наследственного потенциала скота в стаде по разведению украинской черно-рябой молочной породы используют быков-производителей голштинской породы, оцененные по сочетанным признакам их дочерей и является улучшателями уровня молочной продуктивности и воспроизводительной способности. Для качественного ремонта стада, повышения производства молока, проводить отбор ремонтных телок разного возраста только от высокопродуктивных коров и нетелей.

Отбор коров проводят с учетом: типа строения тела, равномерности и продолжительности лактации, пригодности к машинному доению, количества надоенного молока, молочного жира и белка за лактацию, устойчивости к заболеваниям и воспроизводительной способности. Обеспечивают кормление крупного рогатого скота (от теленка к корове) научно-обоснованными рационами, как зимой, так и летом. Заготавливают кормов не менее 70 ц кормовых единиц на корову в год.

Системы производства и использования кормов экономически обоснованы, что подтверждается посевными площадями кормовых культур и структурой сельскохозяйственных угодий хозяйства и обеспечением поголовья крупного рогатого скота необходимыми кормами, и снижением затрат на транспортировку кормов к месту скармливания и складирования.

Ключевые слова: украинская черно-пестрая молочная порода, высокопроизводительное стадо, селекционно-племенная работа, бонитировка, молочная продуктивность, браковка, нетели

Табл. 5. Лит. 12.

ANNOTATION

THE CONDITIONS FOR THE FORMATION OF HIGHLY PRODUCTIVE COWS HERDS IN VINNYTSIA REGION

*Hutsol N.V., Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor
Vinnytsia National Agrarian University*

The peculiarities of high productive dairy herd formation in the conditions of Ltd. "Pysarivka" of the Yampil district are regarded. The herd of cattle is formed by the Ukrainian black-speckled dairy breed and its crosses with the black-speckled Holstein breed. As a result of specialists' purposeful work, the farm was given the status of a pedigree farm for breeding heifers of the Ukrainian black-speckled dairy breed. The milk yield of cows is 8,104 kg per year. The State Animal Identification System was introduced at the farm. The heifers up to 6 months drink 240 kg of milk; young animals are grown by concentrated type with the minimum use of raw milk. The heifers' insemination occurs with a live weight of over 360 kg. The method of insemination is recto-cervical.

As a result of the research, Holstein breed bulls are used to increase the livestock hereditary potential in the herd of breeding the Ukrainian black-speckled dairy breed. These bulls are estimated by the combined characteristics of their daughters; they improve the level of milk productivity and reproductive ability. In order to remount the herd that increases the production of milk, the growth of heifers of all ages is provided only from high-yield cows and heifers.

While the selection of cows is carried out we are taking into account the type of body structure, the uniformity and duration of lactation, the suitability for machine milking, the amount of milk, milk fat and protein for lactation, as well as the resistance to disease and the reproductive ability. The cattle (from calf to cow) is fed both in winter and in summer according to scientifically grounded rations. There should be at least 70 q feed units per cow per year.

The systems of forages production and use are economically justified; it is confirmed by the sown area of forage crops, the agricultural lands structure, the provision of cattle by the necessary forages and the reduction of expenses for the transportation of feed to the place of feeding and storage.

Keywords: *Ukrainian black-speckled dairy breed, highly productive herd, breeding, appraisal, milk productivity, heifers*

Tab. 5. Ref. 12.

Інформація про автора

ГУЦОЛ Наталія Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3; e-mail: gutsolka@i.ua)

ГУЦОЛ Наталія Васильевна, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент, доцент кафедры технологии производства продуктов животноводства Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3; e-mail: gutsolka@i.ua)

HUTSOL Natalia, Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Technology of Production of Livestock Products, Vinnytsia National Agrarian University (21008, 3, Soniachna Str., Vinnytsia; e-mail: gutsolka@i.ua)